

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Notæ in Caput XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Schickfus. l. 1. perij vitricum appellatum; unum scripsit aliquis, peccasse Casarem
 histor. Siles. Carolum, quod talem filium Imperio reliquerit; sed quis Pater hoc
 C. 30. præstare potest, & cum ambulatoria sint Principum voluntates, qua-
 Dubrav. hist. l. 22. lis ab obitu Patris filius futurus sit, quis audeat polliceri? suum,
 An. Sylvius C. 33. cuique pulchrum. Alij emtam filio cum Imperij jactura Coronam
 Besold. synops. histor. C. 18. accusant; an non eorum major est culpa, qui vendiderunt? qui re-
 tinuerunt? & an deesse in Antiquitate exempla possunt Optimo-
 Sigonius de Re- gno Italia l. 20. rum Cæsarum, regna per favorem, & dona mercantium? quid de
 Turf. Episto- me hist. l. 9. ijs olim Cæsaribus dicemus. qui non pauca quædam vectigalia, ut
 Ioan. Bodinus lib. 6. method. Carolus, sed Provincias integras ad Imperium spectantes accepta
 histor. in fine. pecuniâ jure suo vivere jusserunt, alijsque qui Urbes Imperij ven-
 Barclay, in I- diderunt? sed Carolus in Vita sua defendetur & defenditur; Deusq;
 conc. animor. ipse pijsimum Principem defendit, cujus corpus incorruptum à tot
 C. 5. sæculis servat. Videat, amabò, Lector eruditus luculentam illam
 Pontan. l. 2. & verè Cæsaream Caroli orationem (quam ad verbum recitavit
 Bohem. Pia. Borekus) quâ is Legatisque ab Imperio ad se Pragam missis, respon-
 Justin. l. 2. C. de dit: eâ oratione ita Carolus accusationem sui diluit, adeoque Le-
 vet. jure ensu- gatis fecit satis, ut illi quod opponerent, non haberent. Valeat ad
 elcand. extremum illud Justiniani, quod de memoria dictum, ad vitam
 Borek. VVrati- humanam satis aptè transferimus: *in nullo penitus peccare divini-*
 slav. in histor. tatis magis quam mortalitatis est; quin adeò hæc pauca peccata
 Bohem. germa- (quæ post Arnesti mortem admilla sunt) plurimis alijs in Impe-
 nicè VVitteberg edit. f. 327. rium beneficijs, ac præcipuè Bullâ aureâ, quâ unâ sustineri Impe-
 Dubrav. l. 22. rium Romanum graves authores affirmant, Carolus extinxit. Jam
 Schickfus. l. 1. verò quæ per Casarem, ut primus Minister, Arnestus gessit, relatis,
 C. 30. & C. 33. ad propria ejus gesta quasi ex peregrinatione redeamus.
 Besold. l. cit.
 Baro Sprin-
 zenstein in
 Facie nova Ro-
 mani Imperij
 P. 1. & P. 2.
 Est Bulla aurea
 data A. 1356,
 20. Januarij.
 Arnesto ven-
 ente.

Notæ in Caput XII.

Conjugia magnorum Principum. De is
 agit Scipio Ammiratus. L. 5. in Politic. discursu 6. Ingens
 potentia firmamentum (ait Strada Dec. 1. l. 5.) vicinor-
 um Principum amicitia.

Nobi-

Nobilitas amaretur. *Id sentit & probat R. P. Conzen S. J. Polit. L. 8. C. 20. Boccalin. aliq. Itali Scriptores. Rationem pulchram adducit Baro Sprinzenstein in Facie Imperij ad Ferd. III. Imp. P. 1. §. 5.*

Patrijque homines. *Id tanquam maximum Imperij arcansum ubiq. commendat in aureo libello de regno ad Arcadium Synchius. In eam rem Strada: Subjectis populis, inquit, pars libertatis videri solet, à suorum aliquo gubernari.*

Aula Caroli maximâ nobilitate. *Florentissimam Principibus viris Aulam Carolum IV. habuisse ex Scriptoribus constat, eamq. duplicem: alteram Imperialem, alteram Regni Bohemiae, & adjunctarum Provinciarum. In Aula Imperiali Praga hi Aula Imperialis Caroli IV. Gerlacus Elector Moguntinus. Stephanus Comes Palatinus Rheni. Rudolphus Elector Saxonie cum filio inidem Rudolpho, qui Praga sibi domum adificarat, uti etiam Fridericus Dux Burgundiae. Ex statu Ecclesiastico fuere Episcopi: Mindensis, Marquardus Augustanus, Joannes Misnensis, Petzko Lubecensis. Illustrissimi Proceres: Joannes Burggravius Norimbergensis, Albertus de Anhalt, &c. Proximi ab his erant: Rudolfus Dux de Teck. Udalricus Lantgravius de Leutburg. Comites de Zollern. de Helffenstein. de Hoenberg. de Barbee. de Gleichen. de Ollamundt. de Ottingen. de Schwartzburg. de Wertheim. de Mecklburg. Item alij Proceres Aulae Imperialis: De Hoenloch. de Brunecz. de Hobog. de Fryburg. de Hanau. de Ebrstein. de Elrbach. de Rodemkyr, &c. Non erit forsitan abs re Aulam Caroli IV. Bohemicam ex vetusto M. S. Codice recensere, in quo Codice singularum insignia gentilitia suis coloribus depicta spectantur; gratum id erit Antiquitatis amantibus, nam liber in vulgus ignotus est (cujus mihi copiam fecit R. P. Crugerius S. J.) simul intelligetur, quam multa illustres Bohemorum familiae perierint, quorum nulla in familijs Paprocianis mentio.*

Aula Bohemica Caroli IV. A. 1358.

Domini de Rofis, de Wartenberg, de Landstein, de Hazmburg, de Sternberg, de Lippa, de Szwihow, de Welharticz, de Ruckstein, de Rabstein, de Sracconicz, de Dubba, de Pardubicz, de Guttenstein, de Waldstein, de Novadomo, de Zierotin, de Kunstad, de Szwamberg, de Nachod, de Koldicz, de Cimburg, de Straz, de Dona, de Herstein, Flaska, de Kragek, de Horzowicz, de Kuchlitz, de Panowicz, de Lichtemberg, de Rozdielowitz, de Czitow, de Scherffenberg, de Biberstein, de Osseck, de Zdeslai, Mutina, de Liticz, de Czastolovicz, Krussina, de Austa, Daupovecz, de Janovicz, Milota, Bavorij, Smapolczky, de Wifforzewitz, de Reiferfitt, de Zakawa, de Trzeboricz, de Milericz, de Sztiedra, de Hayko, de Gwoliczen, de Peskovitz, de Prostieborz, de Pernaticz, de Sckychleb, de Bernaditz, de Temnericz, Cziborij. *Hac ex manuscripto.*

Dubrav. l. 22. His adijce Joannem Fratrem Caesaris, Carinthia ducem. Item Silesia hist. Bohem.

Aulici apud Episcopos Olomucensem & Wratislaviensem, ac Litomislensem, *Caesarem Ca-* qui Cancellarius Caroli fuit. Anno 1356. cum Pisani Caesarem in Vebe *rolum bello* sua haberent, & incautum ad mortem quererent, soli Aulici domesti- *mi.* ci pauculi (nam alios Caesar cum exercitu in Bohemiam premiserat) exigui numero, sed bello vivida virtus, hostes repulere, & Caesarem in medio agminis sui deduxere ad forum. Ex ijs militari Baltheo ob occisos hostes donati: Henricus de Novadoma, Czeniek Lippaus, Benefs de Kolowrat, Georgius Kaplirz, Jaroslaus Kapaun, Bussek de Hodkowa, Zdenko de Lomnicz, Smil de Daubrawicz, Benefs Lomniczky, & plures alij.

Veteri Gallorū Exemplo Regem nihil fecit.

Ludovicus Carlomanni filius ob ignaviam à Gallis omnibus Scriptoribus Nihil fecit (*Faiseant*) appellatur. Aimoinus L. 5. C. 41. Fauchet. in Lothario. Odorannus, &c. Alex. Patricius in Marte Gallico L. 1. C. 17.

Regnum

Regnum aureum reddidisse. Nihil esse gloriosius bono Principi potest, quam illis, divites, ac potentes habere subditos, & Patriam totam florentissimam opibus, ac pecunijs relinquere. Vide Scipionem Ammiratum. L. 2. Politicor. Discursu 8. Id sentiebat Carolus, adeoque subditorum felicitatem amabat, ut suam. Caroli IV. amor in subditos & præcipue Urbis Pragensis. Referunt Historici, cum ex fenestra Arcis Pragensis Urbem despectaret, adstantibus filijs Wencellao, & Sigismundo, flevisse. Tum Proceribus conterritis, & fletus carissam quarentibus, dixisse: revelatum sibi divinitus, ex his filijs alterum exitio Bohemiae & Religioni, ac florentissimæ hanc Urbi fore. Addiditque: si sciret, uter esset, & si DEI voluntas mutari posset, se manu sua DEO illum immolaturum. Vterque filius, quod Pater timuit, fecit, malæque gubernatione, artibus patris & virtutibus non usi, aut severitate, aut dissimulatione intempèstivâ, & publicam curâ Religione perdidit.

Carolo Cæsari obijci quædam posse. Est quidam in quo Caroli sinceritatem requiras. Vt quid enim illa otiosa & odiosa Privilegia à Friderico Cæsare Bohemis dati, explicatio? Vide Hagek A. 1348. Privilegia restringi non debent, sed extendi. Illud item, quod recitat Schickfus. L. 1. Annal. Siles. C. 33. pugnat è diametro cum Privilegio ab ipso Carolo Bohemis dato, neque potuit is contractus sine Regni Universi consensu celebrari. Alia, qua reprehendere possis, vix invenias: nam ridiculus omnino est Crantzius, qui in Carolum crimen, quod nullus unquam objecerat, confinxit; aitque, adversarium veneno sustulisse; quem tandem illum? id verò neque Ludovicus Bavarus ipse dixerit, si surgat, quem Carolo conciliatum, sine suspitione veneni senem equo lapsum obisse, etiam historicorum pueri sciunt. Forfitan inauditj Nancerum à Joanne Rege (quod ipsum probari non potest) veneno extinctum, adeoque crimen Patris in filium transtulit? an forte Guntherum Comitum à perduellibus in Carolum contemptum, Cæsarem appellatum significare voluit? at hunc non Carolo, sed Justitia divina pœnas pendisse, utpote hæreticum, Rebdorffius & Vaticanus Codices apud Raynaldum, ostendunt, quæ de re cum laureatas litteras à Carolo Pontifex accepisset, pulcherrimam

nam victoria divinitus sine sanguine parva gratulationem Clementem remisit, quam Raynaldus in *Annalibus Ecclesiasticis* recitavit. Ineptire igitur Crantzius sinamus, atque inter errores alios, quibus ejus scietur historia, hanc quoque calumniam in Carolum condonemus. Quid ineptius, quam Saxones à Sazava, Misniacos à Misa, ignobilibus fluvijs, qui in Bohemia ipsa antè quàm Pragam influant, nomen amittunt, deduci? quid magis insulsissimum dici potest, quàm Regem Bohemix ad Electionem Romani Imperatoris non vocari? Apparet hominem Bullam auream nunquam vidisse, neque Majorum auctoritate, sed sui ingenij auspicijs, historiam scribere voluisse. At Carolum veneni dati suspicione vita maximis virtutibus exacta copiosè absolvit. Vide quæ de Carolo meliores historici scripsere, miror Crantzius errorum quorundam suorum Patronos hæc atate habere: nimirum nihil aliud, etiam in historijs etas nostra querit, quàm novitatem. Periculo proximi sunt, ejusmodi Scriptores, qui viam Antiquitatis regiam deserunt, illudque pulcherrimum esse putant, quod novum. Itaque (quod omnis Antiquitas sensit) neque Czechus, neque Lechus in Bohemiam aut Poloniam venit, &c. erravit tota vetustas, hi melius post tot sæcula cum suo Crantzio sciunt.

Hæc de re vide
Befold. in sy-
nopfi hist. Gel-
dastum in Con-
fit. Imp.

Sprinzstein
in Facie Nova
Imperij. Mar-
quardum Fre-
berum de Iure
Electora. Rom.
Imp. Regibus
Bohe. compe-
tente, Rudolphi
I. Caroli &
Ruperti Pala-
tini Attista-
nians. &c.

Caroli Cæsa-
ris Corpus
hodieque in-
corruptum.

Corpus Caroli incorruptum. Iacet vivo, quàm mortuo similior Pragæ in Regum Tumulis Imp. Carolus, ut Pontanus in Bohemia Pia narrat, qui vidit; Cùm enim initio hujus sæculi Regum antiquorum Corpora, jussu Cæsaris Rudolphi, moverentur, & in marmor alabastrinum transferrentur; Pontanus ipse Metropolitana Ecclesia Pragensis Præpositus, nè fraus locum haberet, omnium tumulos aperuit, pluresque Regum, atque inter eos Carolum, incorruptum invenit, & transtulit, nam ei operi Præfectus erat, à Cæsare.

Arne-